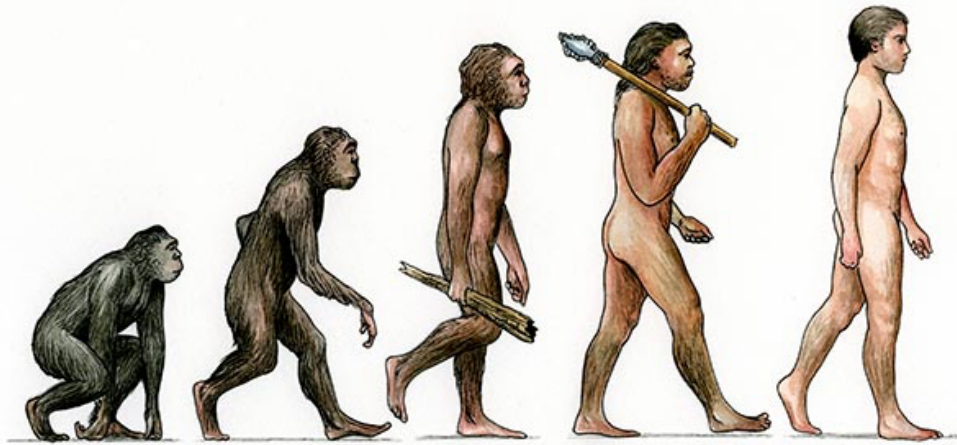

Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Ανάπτυξη ή Εξέλιξη;

Θέματα Ορισμού

- Μελετά αλλαγές στην συμπεριφορά και τη νόηση
 - Αναπτυξιακή Ψυχολογία ή Εξελικτική Ψυχολογία;
- Κλάδοι που αλληλο-υποστηρίζονται
 - Ατομική εξέλιξη επηρεάζεται από την εξέλιξη του είδους
 - Ατομικές αλλαγές κατευθύνουν τις δυνατότητες του είδους
 - Για να κατανοήσουμε τη συμπεριφορά και τη νόηση του ανθρώπου θέλουμε πληροφορίες όχι μόνο για την ιστορία του ατόμου αλλά και για την ιστορία ολόκληρου του είδους.

Εξελικτική Ψυχολογία

- Μελετά την αλλαγή της συμπεριφοράς στα έμβια όντα κατά τη διάρκεια της φυλογενετικής εξέλιξης του είδους
- Η ανθρώπινη συμπεριφορά και νόηση είναι αποτέλεσμα μακράς ιστορίας βιολογικής εξέλιξης του ανθρώπινου είδους
- Ιδιαίτερη σημασία στον προσαρμοστικό χαρακτήρα της συμπεριφοράς
- Για την κατανόηση της συμπεριφοράς και της νόησης απαιτείται και μία εξελικτική προσέγγιση που καθιστά δυνατή την ανάλυση όχι μόνο των άμεσων αιτιών μίας συμπεριφοράς αλλά και της ιστορικής εξέλιξης ολόκληρου του είδους και ως εκ τούτου του ατόμου.

Η εμφάνιση ενός νέου επιστημονικού κλάδου

- 19^{ος} αιώνας: βιομηχανική επανάσταση

Τα παιδιά αποτελούσαν ουσιαστικό εργατικό δυναμικό σε πολλές βιομηχανίες, ακόμη και τον 20ο αιώνα. Τα αγόρια αυτά δούλευαν στα ορυχεία της Pennsylvania το 1911.

Πρώιμη Αναπτυξιακή Ψυχολογία

- Διευκρίνιση βασικών ερωτημάτων που αφορούν την ανθρώπινη ανάπτυξη και τον τρόπο μελέτης της:
 - Πώς το περιβάλλον επηρεάζει την ανάπτυξη;
 - Ποιος ο ρόλος της οικογένειας και των προσωπικών εμπειριών;
- 1859: δημοσίευση του Δαρβίνου «Η Καταγωγή των Ειδών».
 - Τα παιδιά δεν είναι ατελείς ενήλικες αλλά επιστημονικώς ενδιαφέροντα γιατί η συμπεριφορά τους προσφέρει ενδείξεις συγγένειας με άλλα είδη
- Τέλη 19ου αιώνα: σχηματισμός οργανώσεων και οργανισμών για την προώθηση της δουλειάς των αναπτυξιακών ψυχολόγων.

Σύγχρονη Αναπτυξιακή Ψυχολογία

- Μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης καθόλη τη διάρκεια της ζωής ξεκινώντας από την εμβρυική περίοδο και φτάνοντας ως την ενήλικη ζωή και τη γήρανση
- Στόχος η κατανόηση της αναπτυξιακής διαδοχής των σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών αλλαγών που διέρχονται οι άνθρωποι καθώς μεγαλώνουν
- Θεμελιωτής της ήταν ο γνωστός ελβετός ψυχολόγος Jean Piaget
- Μελέτη, πρόβλεψη και διαμόρφωση της διεργασίας της ανάπτυξης.
- Συμβολή και σε συναφείς επιστήμες

Ερωτήματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας

- Συνεχής πορεία ή Στάδια;
- Πηγές ανάπτυξης;
- Ατομικές διαφορές;

Συνεχής πορεία

- Πώς αναπτύσσεται μία συμπεριφορά;
 1. Η ατομική ανάπτυξη είναι ασυνεχής ;
 - Η ανάπτυξη είναι κυρίως μία ασυνεχής διαδικασία με αιφνίδιες ριζικές μετατροπές που σηματοδοτούνται από την εμφάνιση νέων μορφών σκέψης και δράσης. Δίνεται έμφαση στην ποιοτική αλλαγή.
 2. Η ατομική ανάπτυξη είναι συνεχής;
 - Η ανάπτυξη είναι κυρίως μια διαδικασία συνεχούς σταδιακής συσσώρευσης μικρών αλλαγών. Δίνεται έμφαση στην ποσοτική αλλαγή.

Πηγές ανάπτυξης

- Πώς επηρεάζεται η διαδικασία της ανάπτυξης από τα γονίδια (φύση) και από το περιβάλλον (ανατροφή) ;
 - Φύση: Οι εγγενείς γενετικά κωδικοποιημένες βιολογικές ικανότητες και οι περιορισμοί των ατόμων
 - Ανατροφή: Η επίδραση του περιβάλλοντος που ασκείται πάνω στο άτομο μέσω της κοινωνικής ομάδας
- Η ανάπτυξη είναι προκαθορισμένη κατά τη γέννηση από κληρονομικούς-βιολογικούς παράγοντες ή επηρεάζεται από την εμπειρία και άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες;

Ατομικές Διαφορές

- Πώς γίνεται οι άνθρωποι να έχουν σταθερά γνωρίσματα που τους κάνουν να διαφέρουν από όλους τους άλλους ανθρώπους;
1. Τι είναι αυτό που κάνει τα άτομα να διαφέρουν μεταξύ τους;
 2. Πόσο σταθερά παραμένουν τα ατομικά χαρακτηριστικά με το πέρασμα του χρόνου;

Τι είναι αυτό που κάνει τα άτομα να διαφέρουν μεταξύ τους;

- Διαφορετική διατύπωση του ερωτήματος σχετικά με τις πηγές ανάπτυξης.
- Είμαστε διαφορετικοί ο ένας από τον άλλο εξαιτίας της φύσης ή εξαιτίας της ανατροφής μας;

Πόσο σταθερά παραμένουν τα ατομικά χαρακτηριστικά με το πέρασμα του χρόνου;

- Στο βαθμό που τα ατομικά χαρακτηριστικά παραμένουν σταθερά μας δίνουν μία αμυδρή εικόνα του πώς θα είναι τα παιδιά στο μέλλον.
- Όμως η επιστημονική εξήγηση της σταθερότητας ψυχολογικών χαρακτηριστικών είναι δύσκολη, γιατί οι μετρήσεις που είναι κατάλληλες για την αξιολόγηση των ψυχολογικών χαρακτηριστικών είναι διαφορετικές για κάθε ηλικία.

Χρονολογική θεώρηση ανθρώπινης ανάπτυξης

Προγεννητική περίοδος	Από τη σύλληψη ως τη γέννηση
Βρεφική περίοδος και περίοδος κατά την οποία το βρέφος αρχίζει να περπατά	Τα πρώτα 2 χρόνια της ζωής
Προσχολική περίοδος	Από τα 2 έως τα 6 χρόνια
Μέση παιδική ηλικία	Από τα 6 έως τα 12 χρόνια περίπου (μέχρι την αρχή της ήβης)
Εφηβεία	Από τα 12 περίπου έως τα 20 χρόνια (ή όταν το άτομο αποκτά ανεξαρτησία από τους γονείς)
Νεαρή ηλικία	Από τα 20 έως τα 40 χρόνια
Μέση ηλικία	Από τα 40 έως τα 65 χρόνια
Γεράματα	Από τα 65 και μετά

Προτεινόμενο Σύγγραμμα

- Lightfoot, C., Cole, M. & Cole, S. (2014). *Η ανάπτυξη των Παιδιών, Ενιαίος Τόμος*, (Επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου), Εκδόσεις Gutenberg. [41959815]
- Craig Grace J., Baucum Don (2007). *Η ανάπτυξη του ανθρώπου, Τόμος Α'* (Επιμ. Π. Βορριά), Εκδόσεις Παπαζήση. [29528]

Χρονοδιάγραμμα Μαθήματος

	Ημερομηνία	Θέμα Παράδοσης
1	01/03/22	Εισαγωγή: Κρίσιμα ερωτήματα
2	08/03/22	Θεωρίες ανθρώπινης ανάπτυξης
3	15/03/22	Ο κλάδος της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Ερευνητικός σχεδιασμός
4	22/03/22	Γονίδια και περιβάλλον - Προγεννητική ανάπτυξη και γέννηση
5	29/03/22	Γνωστικές βάσεις: Το πρώτο τρίμηνο
6	05/04/22	Γνωστική ανάπτυξη στη βρεφική ηλικία
7	12/04/21	Κοινωνική & συναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική ηλικία
		<i>Διακοπές Πάσχα</i>
8	03/05/22	Γνωστική ανάπτυξη στην πρώτη παιδική ηλικία I
9	10/05/22	Γνωστική ανάπτυξη στην πρώτη παιδική ηλικία II
10	17/05/22	Κοινωνική & συναισθηματική ανάπτυξη στη πρώτη παιδική ηλικία I
11	24/05/22	Κοινωνική & συναισθηματική ανάπτυξη στη πρώτη παιδική ηλικία II
12	31/05/22	Επιθετική και Προκοινωνική συμπεριφορά
13	07/06/22	<i>Σύνοψη μαθήματος</i>